

Βεροίας Παντελεήμων: Στην εποχή μας δεν γνωρίζουν βασικά στοιχεία της πίστης μας - Η άγνοια συνδυάζεται με απουσία από τη λειτουργική ζωή της Εκ-κλη-σίας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμpanίας

© Kosmas Karagiannis IMBNK

Η καθιερωμένη εσπερίδα των «Λ΄ Παυλείων» πραγματοποιήθηκε χθες για τους κατηχητές και τους κυκλάρχες της Ιεράς Μητρόπολης Βεροίας, Ναούσης και Καμpanίας, στον Ιερό Ναό των Αγίων Αναργύρων Βεροίας. Το φετινό θέμα ήταν «Λειτουργική κατήχηση».

Την εσπερίδα προλόγισε και παρουσίασε ο Αρχιμ. Παύλος Σταματάς, Αρχιερατικός Επίτροπος Αντιγονιδών και υπεύθυνος των κατηχητικών συνάξεων της Ιεράς μας Μητροπόλεως, ενώ χαιρετισμό απηύθυνε ο Σεβασμιώτατος [Μητροπολίτης Βεροίας](#), Ναούσης και Καμpanίας κ. Παντελεήμων.

“Είναι, νομίζω, αυτονόητο ότι η κατήχησή μας δεν μπορεί να μην είναι συγχρόνως και «λειτουργική κατήχηση». Στην εποχή μας δυστυχώς, και αυτό είναι κάτι που δια-πιστώνουμε συχνά, οι άνθρωποι, και πολύ περισσότερο τα παιδιά και οι νέοι μας, δεν γνωρίζουν βασικά στοιχεία της πίστεώς μας και της ζωής της Εκκλησίας μας, τα οποία παλαιότερα θεωρούντο αυτονόη-τα. Δεν γνωρίζουν ακόμη και τι ακριβώς εορτάζουμε στις μεγάλες εορτές της Εκκλησίας μας. Και η άγνοια αυτή συνδυάζεται με την απουσία των ανθρώπων από τη θεία λειτουργία και γενικότερα από τη λειτουργική ζωή της Εκ-κλη-σίας. Δεν μετέχουν, γιατί δεν γνωρίζουν, και δεν γνωρίζουν, γιατί δεν μετέχουν”, είπε χαρακτηριστικά ο Σεβασμιώτατος κ. Παντελεήμων.

Πρώτος ομιλητής ήταν ο Πανιερώτατος **Μητροπολίτης Φαναρίου κ. Αγαθάγγελος**, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «**Τα μυστήρια της Εκκλησίας**» και δεύτερος ομιλητής ήταν ο **Ιεροκήρυκας Αρχιμ. Μιχαήλ Σαντοριναίος**, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «**Προσευχή και κατήχηση και η δι’ αυτών παιδαγωγία προς τον εκκλησιασμό**».

Όλοι οι συμμετέχοντες έλαβαν το νέο πόνημα του Μητροπολίτου Φαναρίου κ. Αγαθαγγέλου με τίτλο: «**Μικρό εισοδικό στα μυστήρια της Εκκλησίας**» και έτυχαν της φιλοξενίας της ενορίας των Αγίων Αναργύρων.

Ο χαιρετισμός του Μητροπολίτη Βεροίας

Ο Σεβασμιώτατος κ. Παντελεήμων προσέφερε τα αναμνηστικά των «Λ΄ Παυλείων» στους εκλεκτούς ομιλητές και εξέφρασε τις ευχαριστίες του για την ανταπόκριση στην πρόσκληση της Ιεράς Μητροπόλεως, λέγοντας μεταξύ άλλων: Για ακόμη μία φορά ο πρωτοκο-ρυφαίος απόστολος Παῦλος, ο ιδρυτής τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, εὐρίσκεται στό ἐπίκεντρο τῆς προσοχῆς μας, τοῦ ἐνδιαφέροντός μας καί τῆς ζωῆς μας μέ τά Λ΄ Παύλεια, τά ὁποῖα διορ-γά-νωσε καί πραγματοποιεῖ φέτος ἡ Ἱερά μας Μητρόπολη.

Τό πρόγραμμα τῶν Λ΄ Παυλείων, πού ἔχουν ὡς θέμα «Ἡ λειτουρ-γική ζωή τῆς Ἐκκλησίας», περι-λαμβάνει πλῆθος ἐκδηλώσεων καί Ἡμερίδων, ἀπό τίς ὁποῖες ἀσφα-λῶς δέν θά μποροῦσε νά λείπει καί ἡ καθιερωμένη Ἑσπερίδα τῶν κατη-χητῶν καί τῶν κατηχητριῶν, τῶν κυκλαρχῶν καί τῶν κυκλαρ-χισσῶν τῆς Ἱεράς μας Μητροπό-λεως, καθώς ἐσεῖς ἀποτελεῖτε τούς στενοὺς συνεργάτες μας στό ἔργο τῆς κατηχήσεως τῶν παιδιῶν, τῶν νέων μας ἀλλά καί τῶν μεγαλυτέ-ρων ἀδελφῶν μας.

Χρησιμοποιώντας τόν ὄρο κατή-χηση πολλοί μποροῦν νά νομίζουν ὅτι ταυτίζεται μέ τή διδασκαλία τῶν βασικῶν ἀρχῶν τῆς πίστεως καί τῆς Ἐκκλησίας μας, τίς ὁποῖες ὀφείλει νά γνωρίζει ὁ κάθε πιστός. Νά τόν ταυτίζουν, δηλαδή, μέ μα-θή-ματα καί θεωρητικές γνώσεις ἐπί συγκεκριμένων θεμάτων.

Ἡ ἀντίληψη ὅμως αὐτή δέν εἶναι ἀπλῶς λανθασμένη ἀλλά θά μπο-ροῦσα νά πῶ εἶναι καί ἐπικίνδυνη. Ἀσφαλῶς ἡ κατήχηση περιλαμβάνει καί τή διδασκαλία. Τίς βασικές ἀρχές τῆς πίστεώς μας, τά δόγματα τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλά καί τήν ἱστορία τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώ-που, τή ζωή τοῦ Κυρίου, τῆς Ὑπε-ραγίας Θεοτόκου καί τῶν ἁγίων μας. Τό ζητούμενο ὅμως δέν εἶναι μόνο ἡ γνώση. Δέν εἶναι νά τά γνωρίζουν ὅσοι παρακολουθοῦν τούς κύκλους μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί τά κατηχητικά μαθή-ματα ὅλα αὐτά θεωρητικά, γιατί ἂν ἀποβλέπουμε στήν ἀπλή γνώση, ἀφενός σύντομα μπορεῖ νά τήν ξεχάσουν καί ἀφετέρου μπορεῖ κά-ποιοι νά τήν βρίσκουν κου-ραστική ἢ καί χωρίς σκοπιμότητα. Αὐτό φυσικά δέν σημαίνει ὅτι θά πρέπει νά τήν καταργήσουμε.

Ὁ σκοπός τῆς κατηχήσεως εἶναι νά βοηθήσουμε τούς ἀδελφούς μας, μικρότερους ἢ μεγαλύτερους στήν ἡλικία, νά γίνουν συνειδητά μέλη τῆς Ἐκκλησίας μας. Νά τούς βοηθήσουμε νά κατανοήσουν ὅτι τό ζητούμενο εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ ζωή καί αὐτό πρέπει νά ἐπιδιώ-κου-με ὅλοι μας. Καί ἡ ἐν Χριστῷ ζωή δέν εἶναι θεωρητική γνώση μόνο. Εἶναι βίωμα, εἶναι ζωή, εἶναι ἐμπει-ρία, εἶναι χάρη τοῦ Θεοῦ.

Δέν άρκει νά μάθουμε μόνο για τόν Θεό, αλλά νά τόν αισθανθοῦμε και νά τόν ζήσουμε. Αυτό είναι τό ζητούμενο. Γι' αυτό στην Όρθό-δο-ξη Έκκλησία δέν μιλοῦμε μόνο για τήν Άγία Γραφή αλλά και για τήν ιερά παράδοση, για τήν έμπει-ρία τῶν άγιων. Γι' αυτό λέμε «γεύσα-σθε και ίδετε ότι χρηστός ό Κύ-ριος». Γι' αυτό έχουμε τίς ιερές άκολουθίες, τά ιερά μυστήρια, όλη τή λειτουργική ζωή τῆς Έκκλη-σίας, και δέν έχουμε μόνο κή-ρυγ-μα, όπως συμβαίνει σε άλλες όμο-λογίες.

Ή ζωή τοῦ πιστοῦ και ό πνευμα-τικός άγώνας για τήν έν Χριστῶ ζωή δέν νοεΐται μόνο ως γνώση. Άλλωστε ό άνθρωπος δέν είναι μόνο νοῦς, είναι και ψυχή και σῶ-μα, και αυτά μετέχουν έξίσου στην προσπάθεια τοῦ ανθρώπου για άγια-σμό. Και δέν νοεΐται άγιασμός, δέν νοεΐται πνευματική προσπά-θεια, δέν νοεΐται ό,τιδήποτε στην ζωή μας χωρίς τή χάρη τοῦ Θεοῦ. «Χωρίς έμοῦ οὔ δύνασθε ποιεΐν οὔδέν», εΐπε ό ίδιος ό Χριστός στους μαθητές του.

Ή Έκκλησία μας μάς προσφέρει αυτή τή χάρη τοῦ Θεοῦ, τήν όποία έχουμε ανάγκη και τήν όποία θά πρέπει νά έπιζητοῦμε μέσα από τά μυστήρια τῆς Έκκλησίας μας και μέσα από τή λειτουργική της ζωή.

Τή σημασία τῆς χάριτος μπορούμε νά τήν κατανοήσουμε εύκολα, αν σκεφθοῦμε τήν έορτή, τήν όποία θά έορτάσουμε σε λίγες ήμέρες, τήν έορτή τῆς Πεντηκοστῆς, κατά τήν όποία κατήλθε κατά τήν ύπό-σχεση τοῦ Κυρίου τό Άγιο Πνεῦμα «έπί τούς άγίους μαθητάς και άπο-στόλους» του.

Οι μαθητές τοῦ Χριστοῦ εΐχαν τή θεωρητική γνώση. Εΐχαν ζήσει κο-ντά στον Χριστό. Τόν εΐχαν άκού-σει νά διδάσκει. Τόν εΐχαν δεΐ νά θαυ-ματουργεΐ. Γνώριζαν δηλαδή όλα αυτά τά όποία θά έπρεπε, για νά κηρύξουν σε όλη τήν οίκουμένη. Δέν εΐχαν όμως άκόμη τή χάρη, αυτή πού τούς άλλοίωσε πνευματι-κά και ψυχικά. Αυτό πού τούς έκα-νε νά κατανοήσουν όσα εΐχαν δεΐ και άκούσει επί τρία χρόνια. Αυτό πού τούς ένίσχυσε νά άντέ-ξουν και τούς πειρασμούς και τούς διωγμούς και τά πάντα. Αυτό πού τούς μετέβαλε από άλιεΐς ιχθύων σε άλιεΐς ανθρώπων και από ταπει-νούς και άγραμμάτους σε φωστῆ-ρες τοῦ κόσμου.

Εΐναι, νομίζω, αυτόνοήτο ότι ή κατήχησή μας δέν μπορεί νά μήν είναι συγχρόνως και «λειτουργική κατήχηση». Στην έποχή μας δυστυ-χῶς, και αυτό είναι κάτι πού δια-πιστώνουμε συχνά, οι άνθρωποι, και πολύ περισσότερο τά παιδιά και οι νέοι μας, δέν γνωρίζουν βασικά στοιχεΐα τῆς πίστεώς μας και τῆς ζωῆς τῆς Έκκλησίας μας, τά όποία παλαιότερα θεωροῦντο αυτόνοή-τα. Δέν γνωρίζουν άκόμη και τί άκριβῶς έορτάζουμε στις μεγάλες έορτές τῆς Έκκλησίας μας. Και ή άγνοια αυτή συνδυάζεται μέ τήν άπουσία τῶν ανθρώπων από τή θεία λειτουργία και γενικότερα από τή λειτουργική ζωή τῆς Έκ-κλη-σίας. Δέν μετέχουν, γιατί δέν γνωρίζουν,

καί δέν γνωρίζουν, γιατί δέν μετέχουν.

Γι' αυτό έχουμε ανάγκη από κα-τή-χηση ή όποια, άφενός θά παρoυ-σιά-ζει καί θά γνωρίζει καί στά παιδιά καί στούς νέους τών κατηχητικών καί τών νεανικών συναντήσεων, αλλά καί στούς ενήλικες άδελφούς μας πού παρακολουθοϋν τούς κύ-κλους μελέτης Άγίας Γραφής καί τά έσπερινά κηρύγματα, τή λει-τουρ-γική ζωή τής Έκκλησίας, άλλά καί άφετέ-ρου θά προσφέρει ευ-καιρίες κοινής συμμετοχής στή λειτουργική ζωή τής Έκκλησίας μας.

Μέ αυτή τή συμμετοχή καί θά κατανοοϋν περισσότερο τίς άρχές τής πίστεως καί ό,τι άλλο περιλαμ-βάνουν τά κατηχητικά μαθήματα, αλλά καί θά άποκτοϋν προσωπική έμπειρία καί μέθεξη στή ζωή τής Έκκλησίας μας, θά λαμβάνουν τή χάρη τοϋ Θεοϋ καί θά φωτίζονται από αυτήν, ώστε νά κατανοοϋν όσα άκοϋν όχι μόνο διανοητικά αλλά καί οϋσιαστικά.

Καί όταν κατανοοϋν τί συμβαίνει στή θεία λατρεία, όταν βλέπουν τόν πλοϋτο της καί αισθάνονται τή χαρά πού προσφέρει ή χάρη τοϋ Θεοϋ στήν ψυχή τοϋ ανθρώπου, τότε θά έπιθυμοϋν άκόμη περισσό-τερο νά μετέχουν σ' αυτήν καί θά ώφελοϋνται από αυτήν τή μετοχή στήν πνευματική τους ζωή.

Η λειτουργική ζωή άποτελεϊ βα-σικό καί αναπόσπαστο τμήμα τής ζωής τής Έκκλησίας μας καί τής έν Χριστώ ζωής τοϋ πιστοϋ καί έπο-μένως δέν μπορεί νά μήν άποτελεϊ καί μέρος τής κατηχήσεως πού προσ-φέρει ή Έκκλησία στά μέλη της κάθε ήλικίας.

Η λειτουργική κατήχηση προσ-φέ-ρει, άλλωστε, καί στούς κατη-χητές ένα μέσο κατηχήσεως πολύ πρόσφορο, γιατί θέτει στή διάθεση τοϋ κατηχητοϋ παραστατικά μέσα πού πολλές φορές αναζητᾶ αλλά δέν μπορεί νά βρεϊ.

Μέσα στον νάό καί μέσα στή θεία λατρεία μπορεί νά γνωρίσουν τά παιδιά αλλά καί οί μεγαλύτεροι άδελφοί μας τή ζωή τοϋ Χριστοϋ καί τών άγίων μας, νά γνωρίσουν τούς μεγάλους αλλά καί τούς τοπικούς άγίους, νά κατανοήσουν ευκολότερα τά μυστήρια, αλλά καί τό νόημα τής θείας Λειτουργίας καί πολύ περισσότερο τοϋ κατ' έξοχήν μυστηρίου τής θείας Εϋχαριστίας.

Κατανοοϋν άκόμη καλύτερα τό νόημα πού έχουν οί καθημερινές άκολουθίες τής Έκκλησίας, ό όρ-θρος, ό έσπερινός, τό άπόδειπνο, αλλά καί οί ευκαιριακές άκολουθίες, οί χαιρε-τισμοί καί οί παρακλήσεις τής Πα-ναγίας μας, τό ιερό ευχέλαιο καί όλα όσα συναπαρτίζουν τή λει-τουρ-γική ζωή τής Έκκλησίας.

Γι' αυτό καί χρειάζεται νά συνδυ-ά-ζουμε όσα λέμε για τή θεία λα-τρεία, για τά ιερά μυστήρια τής Έκ-κλησίας μας, μέ τή συμμετοχή όσων παρακολουθοϋν τά κατηχητικά καί τούς κύκλους μελέτης τής Άγίας Γραφής μέ τήν κοινή λει-τουρ-γική ζωή. Έτσι τά παιδιά καί οί νέοι θά

έξοικειωθούν μέ αύτή καί θά στηρίζονται καί θά άναπαύ-ονται σέ αύτήν, καί δέν άποκλεί-εται νά παρακινήσουν καί τήν οίκογένειά τους, τούς γονείς ή τά άδέλφια τους, πού μπορεί νά μήν έκκλησιάζονται, νά συμμετέχουν.

Τό ίδιο ισχύει φυσικά καί για τούς μεγαλύτερους άδελφούς μας, οί όποιοι, όταν μέ τή λειτουργική κατήχηση καί μέ τή συμμετοχή τους στή θεία λατρεία κατανοή-σουν περισσότερο καί αισθανθούν τή χάρη του Θεού περισσότερο, μπορεί νά γίνουν άφορμή για νά πλησιάσουν στή λειτουργική ζωή τής Έκκλησίας καί ο σύζυγος ή ή σύζυγός τους, τά παιδιά τους ή τά έγγόνια τους. Έτσι καί στίς δύο περιπτώσεις ή ώφέλεια θά είναι διπλή.

Γιά νά έχει όμως άποτέλεσμα αύτή ή προσπάθεια ύπάρχει καί μία άπαραίτητη προϋπόθεση. Αύτή είναι νά ζούμε πρώτα έμείς οί ίδιοι, οί κατηχητές καί οί κυκλάρχες, μέ-σα στή λειτουργική ζωή τής Έκ-κλησίας μας, γιατί αύτό καί θά μάς βοηθήσει νά μιλήσουμε γνωρίζο-ντας άπό προσωπική έμπειρία τή λειτουργική ζωή καί τά όφέλη της στή ζωή μας καί ειδικότερα στήν πνευματική ζωή, αλλά καί νά καθο-δηγήσου-με τούς νέους μας καί όλους τούς άδελφούς μας δίδοντας καί μέ τή ζωή μας τό παράδειγμα.

Φέτος έχουμε τή χαρά νά έχουμε ως όμιλητές στήν Έσπερίδα τών κα-τηχητών καί τών κυκλαρχών τής Ίερᾶς μας Μητροπόλεως δύο έκλεκτούς όμιλητές, οί όποιοι δια-θέ-τουν μακροχρόνια πείρα στόν το-μέα του κατηχητικού έργου τής Έκκλησίας μας.

Είναι ο Πανιερώτατος Μητροπο-λίτης Φαναρίου κ. Άγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντής τής Άποστο-λικής Διακονίας τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, ο όποιος άσχολήθηκε συστηματικά μέ τό κατηχητικό έρ-γο άπό διάφορες θέσεις ευθύνης, τόσο ως κληρικός τής Ίερᾶς Μη-τρο-πόλεως Θηβών καί Λεβαδειάς, άπό όπου ξεκίνησε τήν ιερατική πορεία του, όσο καί ως γραμματέας τής Ίερᾶς Συνόδου καί ως Γενικός Διευθυντής τής Άποστολικής Δια-κονίας άπό τό 2001 καί ως Μη-τροπολίτης, συμβάλλοντας σημα-ντι-κά καί μέ πολλούς τρόπους καί στήν προαγωγή του έργου τής κα-τη-χήσεως μέ τίς έκδόσεις τής Άπο-στολικής Διακονίας.

Τό θέμα πού θά μάς άναπτύξει σήμερα είναι «Τά μυστήρια τής Έκκλησίας» καί θά μάς παρουσιάσει καί τό νέο του έργο μέ τίτλο «Μικρό είσοδικό στά μυστήρια τής Έκκλησίας μας». Τό βιβλίο είναι ένα κατηχητικό βιβλίο καί κυκλοφόρησε πολύ πρόσφατα.

Τόν εύχαριστώ άπό καρδιάς, γιατί μέ πολλή άγάπη δέχθηκε τήν πρόσ-κληση τής

Ἱερᾶς μας Μητροπό-λεως καί παρά τίς πολλές, ὅπως γνω-ρίζω, ὑποχρεώσεις του, ὑπε-βλή-θη στόν κόπο νά ἔλθει στή Βέροια καί νά μᾶς ὁμιλήσει ἀπόψε.

Ὁ δεύτερος ὁμιλητής μας εἶναι ὁ πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμαν-δρί-της π. Μιχαήλ Σαντοριναῖος, ἱερο-κήρυκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, καί αὐτός μέ μακρά ἐμπειρία στό ἔργο τῶν κατηχητι-κῶν καί τῶν κύκλων μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς, καί θά μᾶς μιλήσει μέ θέμα: «Προσευχή καί κατήχηση καί ἡ δι' αὐτῆς παιδαγωγία πρός τόν ἐκκλησιασμό».

Τόν εὐχαριστῶ καί ἐκεῖνον θερμά γιά τή θετική ἀνταπόκρισή του στήν πρόσκλησή μας καί γιά τόν κόπο του.

Τούς καλωσορίζω καί τούς δύο μέ πολλή ἀγά-πη, εὐγνωμοσύνη καί τιμή στήν Ἱερά μας Μητρόπολη καί στή Βέροια καί ἀναμένουμε μέ ιδιαίτερη χαρά νά ἀκούσουμε ὅσα θά μᾶς πεῖ ἡ ἀγάπη τους.

